

פרשת חיי שרה – מאת ה' היתה זאת

א. שיחת עבדי אבות

די במבט חטוף על פרשת חיי שרה, כדי לגלות שרובה עוסקת בשליחת עבד אברהם (שזוהה על ידי חז"ל כדמשק אליעזר) לחפש כלה ליצחק.

בנוסף, המתבונן בפרשה לא יכול שלא לשים לב לאריכות בה מתואר המעשה. אריכות זו כוללת הרבה פרטים בסיפור עצמו, וגם חזרה על אותם פרטים בתיעוד דברי העבד.

אריכות זו, כידוע, אינה אופיינית לדרך הסיפור המקראי. בפשטות, מטרת המקרא איננה לספר סיפור לשם סיפורו, ואין התורה נוהגת להוסיף פרטים שאינם חלק מהמסר התורני. הדבר לעיתים בולט כל כך, עד שהתורה נראית בעינינו כמקמצת במילים. בפרשתנו, לעומת זאת, התורה נדיבה ביותר, ומפרטת את הסיפור לפרטי פרטים, לא פעם כי אם פעמיים.

נקודה זו מודגשת אף יותר, כאשר אנו עורכים השוואה לחלקים ההלכתיים של התורה. חכמינו המשילו הלכות מסוימות הנלמדות במדרשי ההלכה להררים התלויים בשערה, הלכות מרובות הנלמדות ממקרא מועט (חגיגה דף י.).

רבותינו התייחסו לנקודה זו, ורש"י הביא את דבריהם בפירושו:

"אמר רבי אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה"

(רש"י בראשית כ"ד, מ"ב)

כאשר חז"ל מדברים על "שיחתן של עבדי אבות", הם מתייחסים בעיקר לחזרה על הסיפור על ידי עבד אברהם. גם הדיון שלנו יתמקד, בעיקר, בדברי העבד. ננסה להדגיש את ההבדלים הדקים בין הדרך בה העבד מספר את האירועים לבין הדרך בה התורה עצמה מתארת אותם. בדרך זו, ננסה לפענח את המסר התורני הטמון בפרשתנו.

פרופסור נחמה לייבוויץ עליה השלום, על סמך פירושו של הרב יצחק עראמה (בעל ה"עקידת יצחק"), הטיבה לעמוד על ההבדלים בין שתי הגרסאות של סיפור ועל המשמעויות שלהם. כמובן, לא נוכל לציין את כל הפרטים, אך נחזור על עיקרי הדברים ואף נוסיף עליהם מעט.

ב. השינויים בסיפור והסברי הראשונים

אברהם השביע את העבד במילים הבאות:

"אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבן. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (בראשית כ"ד, ג"ד)

אין זכר למשפחת אברהם בלשון השבועה. אם כן, משמע שהעבד היה יכול לבחור אשה מכל בנות הארץ.

אולם, כאשר העבד מספר למשפחתה של רבקה על ההשבעה, הוא אומר שנשלח לקחת אשה דווקא ממשפחת אברהם:

"אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני" (שם ל"ח)

כיצד ניתן להסביר את מה שנראה כחוסר הדיוק בדברי העבד?

הרשב"ם מפרש, שכוונת אברהם באומרו "מולדתי" הייתה בעצם לבית אבי ומשפחתי:

"כי אם אל ארצי - ולא לאותם שאינם קרובי אלא למולדתי שבארצי תלך" (רשב"ם שם)

אולם, קשה לקבל פירוש זה. למעשה, בציווי אברהם ללכת לארץ כנען מפורש שמולדת ומשפחה אינם מושגים חופפים, כפי שנאמר:

"ויאמר ה' אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (בראשית י"ב, א')

ממילא, מסתברים דברי הרמב"ן שפירש שמולדת הוא הארץ בה נולד:

"וטעם להזכיר ארצך ומולדתך ובית אביך כי יקשה על האדם לעזוב ארצו אשר הוא יושב בה ושם אוהביו ורעיו וכל שכן כשהוא ארץ מולדתו ששם נולד וכל שכן כשיש שם כל בית אביו, ולכך הוצרך לומר לו שיעזוב הכל לאהבתו של הקדוש ברוך הוא" (רמב"ן שם)

גם סדר הפעולות של העבד ביחס לרבקה משתנה בסיפור המקורי נאמר:

"ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלם ויאמר בת מי את"

(בראשית כ"ד, כ"ב-כ"ג)

מהדרך בה מסודרים הדברים, משמע שהעבד נתן את המתנות לפני ששאל את רבקה על ייחוסה. אולם, העבד בסיפורו הופך את הסדר:

"ואשאל אותה ואומר בת מי את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר ילדה לו מלכה ואשים הנזם על אפה והצמידים על ידיה" (שם מ"ז)

גם כאן, ניסו המפרשים ליישר קו בין הסיפורים. לדעת הרמב"ן, אין שום סתירה בין הדברים:

"ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים על ידיה - הכתוב הזה יחסר המעשה שהיה צריך שיאמר 'ויקח האיש נזם זהב ויתן על אפה ושני צמידים על ידיה' ולכך אני אומר כי פירושו ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים שיהיו על ידיה ויאמר לה בת מי את ואחרי שאמרה אליו 'בת בתואל אנכי' שם הנזם על אפה והצמידים על ידיה כאשר אמר להם" (רמב"ן שם)

"ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם. ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה" (שם, ה'ו')

העבד לא רצה לצטט במדויק של דברי אברהם, ציטוט שהיה צורם לצאצאי נחור:

"ה' א-להי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך" (שם כ"ד, ז')

במקום זאת, בחר העבד בניסוח דיפלומטי יותר:

"ויאמר אלי ה' אשר התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך"

(שם מ')

על פי פרשנות זו, העובדה שהתורה חזרה על הסיפור איננה מיותרת כלל. מתוך ההשוואה בין הנוסחאות של הסיפור אנו מגלים את תרומתו ומסירותו למציאת כלה ליצחק ולשליחות שהטיל עליו רבו. בנוסף, מהשוואה זו אנו יכולים להבחין גם בחוכמתו ורגישותו של העבד, בהתנהלותו עם משפחת נחור.

ד. מ-ה' יצא הדבר

פרשנות זו של בעל העקידת יצחק, מפרשת בטוב טעם את המקראות. אולם, אנו עדיין תוהים, האם כל הפרטים נועדו רק כדי שנעריך את כשרונו הדיפלומטי של העבד? האם בכך מצטמצם היופי שבשיח עבדי אבות ועליונות שיח זה על פני תורתם של בנינים?

נדמה לי, שיש מסר נוסף שמסתתר בפרטי הסיפור, המתגלה לנו ביתר שאת לאור פרשנותו של הרב יצחק עראמה.

לפי הפרשנות המקובלת, לפיה אברהם שלח את העבד למשפחתו, משימת העבד הייתה ברורה ופשוטה יחסית. תפקידו היה רק למצוא את בתואל ואחיו, ומתוך בנותיהן לבחור אשה המתאימה ליצחק. כמוכן, היה ברור שלא יהיה פשוט לשכנע את האשה לעזוב את ארצה מולדתה ובית אביה, על מנת להתחתן עם איש שמעולם לא פגשה. בהתאם לכך, העבד אכן מסתפק אם יצליח במשימה: "אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת"

(בראשית כ"ד, ה')

בכל אופן, עצם מציאת האשה לא אמורה להיות מסובכת מדי. למרות זאת, העבד בחר לסבך מה שהיה נראה כמשימה פשוטה.

לפי העקידת יצחק, לעומת זאת, המשימה הייתה מאתגרת הרבה יותר. היו הרבה יותר מועמדות ומספיק תכשיטים וכסף למשוך את תשומת לבן. אם כן, כיצד עליו לאתר את האשה האחת והמיוחדת המתאימה להתחתן עם יצחק ולהמשיך את מורשתו של אברהם?

כאשר אברהם שלח את העבד למלא משימה זו, הוא היה סקפטי ביותר וחשש שלא יצליח. אברהם הודיע לו,

רש"י לעומתו, מודה שהעבד לא דייק, ומסביר שעשה כך כדי שלא יתפשוהו בדבריו:

"ויאמר בת מי את. לאחר שנתן לה שאלה לפי שהיה בטוח בזכותו של אברהם שהצליח הקדוש ברוך הוא דרכו" (רש"י שם כ"ג)

"ואשאל ואשים. שנה הסדר שהרי הוא תחלה נתן ואחר כך שאל אלא שלא יתפשוהו בדבריו ויאמרו היאך נתת לה ועדיין אינך יודע מי היא" (שם מ"ז)

לפני שנציג את הפתרון של הרב יצחק עראמה, נשאל שאלה נוספת. אם אברהם אכן שלח את העבד לחפש אשה ליצחק מבית בתואל, קשה מאוד להבין את התנהגותו. מדוע לא ניגש העבד ישר לבית בתואל? מדוע התפלל לקדוש ברוך הוא וביקש שינחנו בדרך אמת אל בית נחור? האם המשימה הייתה כה מסובכת עד שהצריכה התערבות א-לוהית ישירה?! מדוע לבקש התערבות כזו, במקום בו היא אינה דרושה כלל?! כאשר אדם נוסע לחוץ לארץ לפגוש מישהו שאינו מכיר, האם הוא פונה לה' ומבקש סימן? במידה ויחפש את המספר של אותו אדם ויתקשר אליו, האם זה מצביע על חסרון באמונה?!

יעקב, לדוגמה, לא ביקש סימן א-לוהי כאשר נשלח לבית לבן לישא אשה. הוא שאל את רועי המקום: "הידעתם את לבן בן נחור" (בראשית כ"ט, ה'), והם הצביעו לו מיד על רחל בת לבן. אמנם, יעקב נשלח אל יעד מוגדר, בית לבן, ואילו עבד אברהם נשלח באופן כללי אל משפחת אברהם. בכל זאת, הבחנה זו אינה מניחה את דעתנו.

אחרי תפילתו, מדוע ניגש אל הבחורה הראשונה שירדה אל הבאר? האם התכוון לפנות אל כל הבחורות בעיר? למה לא לצמצם מראש את תחום החיפוש לבנות משפחת נחור? המפרשים הטוענים שאברהם שלח את העבד לקחת אשה מבית נחור, ביססו את טענתם על דברים מפורשים שאמר העבד. לטענתם, העבד הקפיד לדייק בדבריו כאשר אמר בשם אברהם, "אם לא אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני".

ג. הסברו של רבי יצחק עראמה

ה'עקידת יצחק' טוען, שלפי פשוטו של מקרא העבד באמת שינה את הסיפור. אברהם שלח אותו לקחת אשה מארצו ומולדתו, אך מעולם לא הזכיר את משפחתו (בניגוד ליעקב שנשלח ללבן במיוחד)¹.

לטענת רבי יצחק עראמה, העבד משנה מעט את העובדות בחזרתו על האירועים, על מנת לשכנע את בתואל ולבן לאשר את השידוך. הוא טען שאברהם שלח אותו דווקא למשפחתו, וממילא נאלץ לשנות את סדר מסירת הנזם והצמידים ולטעון שנמסרו רק אחרי שבירר את ייחוסה של רבקה.

על אף שהעבד חזר על כמעט כל פרט, הוא השמיט לגמרי חלק מהדו שיח בינו לבין אברהם:

1 נקודה זו מעוררת את שאלת היחס בין אברהם לנחור, שנעסוק בה בעזרת ה' בשיעור אחר.

העבד לקראתה ויאמר הגמאיני נא מעט מים מכדך
(בראשית כ"ד, ט"ו-י"ז)

מדוע רץ העבד דווקא אחרי הבחורה הראשונה שהופיעה
על עין המים? לפי תכניתו, לכאורה, מצפה לו עוד ערב
ארוך של מפגש עם כל בנות העיר היוצאות לשאוב מים.
כיצד ידע לרוץ לנערה הראשונה?

רש"י מביא את דברי המדרש:
"לפי שראה שעלו המים לקראתה" (רש"י שם י"ז)

רש"י נזקק להביא מסורת על חריגה מחוקות הטבע, על
מנת להסביר את ריצת העבד לקראתה. אולם, לפי פשוטו
של מקרא, הסיבה לריצתו לא הייתה חריגה מכוחות הטבע.
העבד, כך נראה, הופתע מתזמון הופעת רבקה, "טרם כלה
לדבר". כאילו, הופעתה של רבקה הייתה היענות ישירה
לתפילתו. כך משתמע מהמונח "והנה" בו נוקטת התורה,
מונח השמור בדרך כלל להופעה לא צפויה.

מסתבר, שעצם ירידת רבקה לשאוב מים - בעת צאת
השואבות - לא הייתה מפתיעה. אבל, התזמון המדויק של
הופעתה "טרם אכלה לדבר" עורר התרגשות אצל העבד.
הגעתה יצרה אצלו מתח וציפייה לברר האם אכן הקדוש
ברוך הוא ענה לתפילתו הרבה יותר מהר משהעז להעלות
על דעתו. או, שמא, רק במקרה ירדה הנערה היפה לבאר
בסיום דבריו.
על כן, "וירץ העבד לקראתה".

העבד היה המום כאשר רבקה מילאה את תנאי האות,
והשקתה גם אותו וגם הגמלים. כדברי התורה:
"והאיש משתאה לה" (שם כ"א)

מיד, הוציא העבד את הנזם ואת הצמידים.

ה. ה' הצליח דרכי

עדיין, גם לאחר מכן, נשאר עוד פרט אחד עליו הכל יעמוד
או יקרוס: האם אבי הנערה יסכים לשידוך?
כאשר רבקה הפתיעה את העבד וגילתה שהיא בת בתואל
בן נחור, מיד הבין העבד ש-ה' יצא הדבר:
"ויקוד האיש וישתחו לה". ויאמר ברוך ה' א-להי
אדני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמיתו מעם אדני
אנכי בדרך נחני ה' בית אחי אדני" (שם, כ"ו-כ"ז)

ההשתחויה של העבד הייתה תגובה להשגחת הקדוש ברוך
הוא המתגלית לנגד עיניו. מתוך הרגשת ההודאה מצד אחד,
והיראה מאידך, הפיל העבד את עצמו ארצה והשתחוה ל-
ה'.

אפשר להראות כיצד העבד חש את יד ההשגחה במידיות
של הופעת רבקה שהוא לא ציפה לה, משינוי נוסף בין
הסיפור המקורי, לבין תיאורו של העבד. אברהם אומר
לעבדו שהקב"ה: "ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני
משם" (שם, ז'). העבד משנה את הדברים וטוען שאדוניו
אמר לו שהקב"ה: "ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך
ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי" (שם, מ'). על
השינוי בין "שם" שמצביע על מקום, לבין משפחתי ובית
אבי כבר עסקנו. אבל מהי משמעות ההוספה "והצליח

שהקדוש ברוך הוא ישלח את מלאכו לפניו כדי להדריך
אותו.

האם העבד קיבל את דברי אברהם, והלך לארם בהרגשה
של ביטחון? או שמא הוא נשאר סקפטי, והלך לארם מתוך
מחויבות לאדוניו?

עובדה היא, שאברהם היה צריך להוסיף תנאי לשבועתו:
"ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית
משבועתי זאת" (כ"ד, ח')

העבד, אם כן, יוצא לדרך. אולם, מה היה עליו לעשות?
כיצד עליו לבחור את האחת המתאימה מתוך ההמון?!
אפילו כשהגיע לארם נהרים, לא היה לו אל מי לפנות.
בלית ברירה, מתפלל העבד:

"ויאמר ה' א-להי אדני אברהם הקרה נא לפני היום
ועשה חסד עם אדני אברהם" (שם י"ב)

מסורת הטעמים מביאה לידי ביטוי את עוצמת התפילה,
בהצמדת הטעם "שלשלת", אחד הטעמים המיוחדים
והנדירים בתורה, למילה "ויאמר".

לאחר תפילתו, קובע העבד מבחן על מנת לייחד את האשה
המתאימה. מצד אחד, מבחן זה יצביע על תכונות אופי
המתאימות לכלה של אברהם. אך, ויתכן ובעל חשיבות
יתירה, יהיה בכך סימן א-לוהי שזאת האשה המיועדת
ליצחק.

כך למדנו בחולין:

"והאמר רב: כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם...
אינו נחש" (חולין צה:)

חז"ל השוו את מעשה העבד לאיסור ניחוש. בכך, גילו לנו
שלא רק במבחן אופי אנו עוסקים, כי אם בחיפוש אות
מהקדוש ברוך הוא².

על כל פנים, לפי רבי יצחק עראמה, ניצב העבד על עין
המים והתכונן לבקש מים מבנות העיר, עד שימצא את
האחת המיועדת ליצחק.

מצב זה מעלה לנו מספר שאלות על תוכניתו ומחשבותיו
של העבד: מכמה בנות ציפה העבד שיצטרך לבקש? כמה
זמן זה היה עלול לקחת? כמה מים יצטרך לשתות? אנחנו
רגילים לחשוב שמה שקרה בסוף הוא מה שהיה מתוכנן. אך
מדובר על הרגלים שכדאי לכל מי שרוצה ללמוד מקרא
לעומק, להיפטר מהם.

האם העבד חשב שתפילתו תיענה מיד? הלוא התורה
מספרת לנו על הפתעת העבד מהמהירות בה התגלגלו
הדברים:

"ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת אשר
ילדה לבתואל בן מלכה אשת נחור אחי אברהם
וכדה על שכמה. והנער טובת מראה מאוד בתולה
ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותעל. וירץ

² המפרשים דנו בשאלה אם ולמה היה מותר לעבד להשתמש במבחן שעשה,
שבדרך כלל אסור מדין ניחוש.

סיכום

הקדוש ברוך הוא כרת ברית עם ישראל בסיני. ברית זו נכרתה עם העם כולו, ותנאיה הם תרי"ג המצוות. ערכים ורעיונות נשגבים ונעלים מקבלים תצורה פורמלית ובאים לידי ביטוי כמצוות אובייקטיביות המחייבות כל אחד מישראל.

הברית עם האבות קדמה לברית זו. התנאים של ברית האבות הם הערכים והרעיונות עצמם. חייהם וחוויותיהם של האבות הם ביטוי למחויבות דתית עמוקה, ולרגישות מוסרית מפותחת.

את פרטי ההלכה בתורתם של בנים, אפשר לדרוש על פי המידות שהתורה נדרשת בהם. בעזרת הלימוד המעמיק של דבר ה', גוללו חכמי המסורה בפנינו מערכת הלכתית של פרטי פרטים של דינים והלכות המאפשרים קיום מצוות התורה.

לאמיתו של דבר, בקבעם ש"חכם עדיף מנביא" (בבא בתרא יב.), לימדו אותנו חז"ל שפרטי ההלכה אמורים להתגלות דווקא על ידי הלימוד של חכמי המסורה, ולא דרך גילוי א-לוהי.

בניגוד לתורתם של בנים, ברית אבות בכלל, ושיחתם של עבדי אבות בפרט, מגוללים בפנינו סיפור של אנשים אמיתיים המתמודדים עם אתגרים דתיים ומוסריים. הפרטים "המיוותרים" הם חלק מסיפור המשקף תגובה אנושית לאירועים קונקרטיים. דרך הסיפור ופרטי הסיפור, אנו אמורים לרכוב על גמל ולהצטרף עם העבד במשאו מסקפטיות ופקפוק לאמונה.

היופי הייחודי של שיחת עבד אברהם, נובע מהיות שיח זה סיפור אנושי. אין בו מופתים המשנים את חוקי הטבע, אך בכל זאת יש בו דרמה דתית ואנושית עוצרת נשימה. דרמה, בה אדם פוגש את יד ה' בתוך העולם הנשלט על ידי כחות הטבע.

בלי קריעת ים סוף, ואף בלי מים שעלו לקראתה, היה ברור לכל השותף בסיפור כי "מאת ה' הייתה זאת".

כל הזכויות שמורות לשיבת הר עציון ולרב יאיר קאהן תשע"ו
עורך: אורי יעקב בירן

בית המדרש הווירטואלי
מיסודו של
The Israel Koschitzky Virtual Beit Midrash
האתר בעברית: www.vbm.etzion.org.il
האתר באנגלית: <http://www.vbm-torah.org>
משרדי בית המדרש הווירטואלי: 02-9937300 שלוחה 5
דוא"ל: office@etzion.org.il

דרכך? הוספה זו חוזרת על עצמה בקשר לתפילת העבד: "ה' א-להי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם" (שם, י"ב) הוא נוסח התפילה המקורית. העבד משנה את מטבע התפילה ומנסח אותה מחדש: "ה' א-להי אדני אברהם אם ישך נא מצליח דרכי אשר אנכי הולך עליה" (שם, מ"ב). במקום "הקרה נא לפני" אומר העבד "אם ישך מצליח דרכי". מהו פשר הדבר?

צמד המילים, 'מצליח' ו'דרך', מופיע רק עוד פעמיים בכל התורה כולה, ושניהם בפרשתנו. כאשר רבקה משקה את כל הגמלים, כתוב: "והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא" (שם, כ"א). ושוב, למחרת, כאשר העבד רוצה לחזור מיד, ומעכבים אותו באומרים: "תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך" (שם, נ"ה), מכריז העבד: "אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני" (שם, נ"ו). ומכאן שהצלחת הדרך היא ביטוי למהירות בה התפתחו הדברים. העבד ביקש רק "הקרה לפני היום", שבמשך אותו יום, אחת הבחורות תעמודנה במבחן. זה אמנם יהיה סימן א-לוהי, אך בצורה של מקרה. בלי שהקב"ה יקרה לפניו, זה עלול לקחת ימים. אם בעיר הזאת לא תהיה בחורה מתאימה, העבד יצטרך לעבור לעיר אחרת עד בסופו של דבר ימצא את הנערה אשר הקב"ה בחר ליצחק. הלוא צמד המילים 'הקרה' ו'לפני' מופיע רק עוד פעם בתנ"ך. כאשר יצחק שאל את יעקב: "מה זה מהרת למצוא בני (שם, כ"ז, כ), הוא ענה "כי הקרה ה' א-להיך לפני" (שם). אם "הקרה לפני" מצביע על מהירות בסייעתא דשמיא, אך בצורה של מקרה. העבד לא העיז לבקש התערבות א-לוהית מידית. אך בסופו של דבר הקב"ה לא הקרה לפניו אותו יום אלא הצליח דרכו, ו"טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת". העבד הרגיש שהופעת רבקה מיד, היה ביטוי לנוכחות השכינה בבחירתו של רבקה. העבד הבלוי את הנקודה הזאת שהפגיעה אותו, כאשר חזר על הסיפור, כדי שיבינו שגם הצורך לחזור מיד יצא מאת ה'.

כאשר אנו מקשיבים לשיחת העבד, אנו שומעים לא רק את ערמת הדיפלומט, אלא גם את ההתרגשות של אדם שלפני שעה קלה היה שותף לחוויה דתית עמוקה.

העבד לא היה מוכן לאכול, כל עוד לא שיתף את משפחת רבקה באירועים הדרמטיים שעברו עליו. הוא מגולל לפנייה את הסיפור ומדגיש את העובדה שרבקה הופיעה "טרם אכלה לדבר אל לבי" (שם, כ"ד מ"ה). העבד מדגיש כיצד אותה בחורה שנגשה אליה באקראי, התבררה כבת ממשפחת אברהם. הוא אף חולק איתם את השתחוותו ל-ה', ואת הברכה שביטא:

"ואברך את ה' א-לוהי אדני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו" (שם מ"ח)

לבן ובתואל הבינו את משמעות הדברים וקבעו:

"מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב. הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה' "

(שם, נ"א)

ברגע שמישמתו הוכתרה בהצלחה, שב העבד ומשתחוה ל-ה'.